

L-evalwazzjoni tar-riskju — il-muftieħ għal postijiet tax-xogħol li jgħibu 'l quddiem is-saħħa

Għaliex għandha ssir evalwazzjoni tar-riskju?

Kull fit minuti xi ħadd fl-UE jmut kawża ta' xi haġa relatata max-xogħol. Barra minn hekk, kull sena, mijiet ta' eluf ta' impjegati jwegġgħu fuq il-post tax-xogħol; oħrajn jieħdu leave tal-mard minħabba stress, xogħol eċċessiv, problemi muskuloskeletalni jew mard ieħor relatat mal-post tax-xogħol. Mhux hekk biss, iżda l-incidenti u l-mard, barra mill-effett uman li jhallu fuq il-ħaddiema u l-familji tagħhom, ipogġu wkoll piż fuq ir-riżorsi tas-sistemi tal-kura tas-saħħa u jolqtu l-produttività tan-negożju.

L-evalwazzjoni tar-riskju hija l-bażi għas-suċċess fil-manigment tas-saħħa u s-sigurtà u l-muftieħ sabiex jitnaqqsu l-incidenti u l-mard relatati max-xogħol. Jekk tiġi implimentata sewwa, din tista' ttejjeb is-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol — tgħin biex imur tajjeb in-negożju b'mod ġenerali.

X'inhil-evalwazzjoni tar-riskju?

L-evalwazzjoni tar-riskju hija l-proċess ta' l-evalwazzjoni tar-riskji għas-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema minn perikli fuq il-post tax-xogħol. Hija eżaminazzjoni sistematika ta' l-aspetti kollha tax-xogħol li tikkunsidra:

- x'jistax jikkawża korrimment jew ħsara;
- jekk il-perikli jistgħux jiġu eliminati u, jekk le;
- x'miżuri preventivi jew protettivi huma, jew għandhom ikunu fis-seħħ biex jikkontrollaw ir-riskji (1).

Min ihaddem għandu obbligu ġenerali li jassigura s-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema f'kull aspekk relatat max-xogħol u li jwettaq evalwazzjoni tar-riskju. Id-Direttiva ta' Qafas ta' l-UE (2) tenfasizza r-rwol prinċipali li għandha l-evalwazzjoni tar-riskju u telenka lista ta' miżuri bażiċi li għandhom jiġu segwiti minn kull min ihaddem. L-Istati Membri, madankollu, għandhom id-dritt li jieħdu miżuri li joffru protezzjoni aħjar lill-ħaddiema tagħhom (jekk jogħġbok ikkonsulta l-leġiżlazzjoni speċifika ta' pajjiżek) (3).

Kif għandhom jiġu evalwati r-riskji?

Għall-maġġoranza tal-postijiet tax-xogħol, evalwazzjoni tar-riskju magħmula f'ħames passi (4) sempliċi għandha taħdem sewwa. Madankollu, hemm metodi oħra li jaħdmu daqstant tajjeb, b'mod partikolari għal riskji u ċirkostanzi aktar kumplessi.

ħames passi għall-evalwazzjoni tar-riskju

L-ewwel pass. L-identifikazzjoni tal-perikli u ta' daww fir-riskju

Ftakar: il-periklu jista' jkun kwalunkwe haġa — sew jekk materjali tax-xogħol, tagħmir, metodi jew prattiċi tax-xogħol — li għandha l-potenzjal li tikkawża l-ħsara.

Dawn li ġejjin huma xi ħjiel biex jgħinuk tidentifika l-perikli importanti:

- dur dawra madwar il-post tax-xogħol u ara x'jistax jikkawża l-ħsara;
- ikkonsulta lill-ħaddiema u/jew lir-rappreżentanti tagħhom dwar problemi li jkun litaqgħu magħhom;
- ikkonsidra l-perikli li jagħmlu ħsara lis-saħħa fit-tul, bħal livelli għolja ta' storbju jew esponiment għal sustanzi perikolużi, kif ukoll riskji aktar kumplessi jew anqas ovvjii bħal fatturi ta' riskju psikosozjali jew ta' l-organizzazzjoni tax-xogħol;
- ara r-registri tal-kumpanija ta' l-incidenti u l-mard;
- fitteż informazzjoni minn sorsi oħra bħal:
  - manwali ta' l-istruzzjonijiet jew skedi informattivi mill-produtturi u l-fornituri;
  - siti ta' l-internet dwar is-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol;
  - korpi nazzjonali, assoċjazzjonijiet tal-kummerċ jew trade unions;
  - regolamenti legali u standards tekniċi.

Huwa importanti li għal kull periklu, ikun ċar lil min jista' jagħmel ħsara; dan jgħin biex jiġi identifikat l-aħjar mod għall-manigment tar-riskju. Dan ma jfissirx li telenka lil kulħadd b'ismu, iżda li jiġu identifikati gruppi ta' nies bħal 'persuni li jaħdmu fl-istore' jew 'persuni li jkun għaddejjin fil-vicin'. Il-ħaddiema li jnaddfu, il-kuntratturi u l-membri tal-pubbliku wkoll jistgħu jkun f'riskju.

Għandha tingħata attenzjoni partikolari lil kwistjonijiet relatati mas-sess tal-persuna (5) u lil gruppi ta' ħaddiema li jstgħu jkun f'riskju akbar jew ikollhom bżonnijiet partikolari (ara l-kaxxa). F'kull każ, huwa importanti li jiġi identifikat kif tista' ssir lill-ħsara, jiġifieri x'tip ta' korrimment jew mard jista' jseħħ.

(1) Gwida dwar l-evalwazzjoni tar-riskju fuq il-post tax-xogħol (Guidance on risk assessment at work), Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju għall-Pubblikazzjonijiet Uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej, 1996.

(2) Direttiva tal-Kunsill 89/391/KEE tat-12 ta' Ġunju 1989 dwar l-introduzzjoni ta' miżuri biex jinkoraġġixxu titjib fis-sigurtà u s-saħħa tal-ħaddiema fuq il-post tax-xogħol.

(3) Malta: www.osha.org.mt

(4) Sew jekk il-proċess tal-valutazzjoni tar-riskji f'pajjiżek ikun maqsum f'aktar jew inqas fażijiet, jew saħansitra jekk xi wħud mill-fażijiet ikunu differenti, il-prinċipji ta' gwida għandhom ikunu l-istess.

(5) Skeda informattiva nru 43 [iżda mhux disponibbli bil-Malti], li tinkludi kwistjonijiet marbuta mas-sess tal-persuna fil-valutazzjoni tar-riskji: <http://osha.europa.eu/publications/factsheets>

Haddiema li jistgħu jkunu f'riskju akbar

- Haddiema b'dizabilitajiet
- Haddiema migranti
- Haddiema żgħirażgħir u anzjani
- Nisa tqal u ommijiet ireddgħu
- Persunal mhux imħarreg jew bla esperjenza
- Haddiema tal-manutenzjoni
- Haddiema immuno-kompromessi
- Haddiema li digà jkollhom xi kundizzjonijiet ta' mard, bħal bronkite
- Haddiema li jkunu qed jieħdu xi medicina li permezz ta' dan, jistgħu jzidu l-vulnerabilità tagħhom għall-perikli

It-tieni pass. Evalwazzjoni u prijoritizzazzjoni tar-riskji

Ftakar: riskju huwa ċ-ċans jew il-probabbiltà, kbir jew żgħir, li xi ħadd jista' jwegġa' minħabba periklu partikolari.

Il-pass li jmiss huwa li ssir evalwazzjoni tar-riskju li jirriżulta minn kull periklu. Dan jista' jsir billi jiġi kkunsidrat:

- kemm huwa probabbli li periklu se jikkawża ħsara;
- kemm hija probabbli li tkun serja l-ħsara;
- kemm-il darba (u kemm) ħaddiema huma esposti.

Proċess ta' evalwazzjoni sempliċi, ibbażat fuq is-sens komun u li ma jeħtieġ kompetenzi speċjalizzati jew xi tekniki kumplikati, jista' jkun biżżejjed għall-perikli jew l-attivitajiet li jkun hemm f'ħafna postijiet tax-xogħol. Fost dawn hemm attivitajiet li jkollhom perikli mhux inkwetanti, jew postijiet tax-xogħol fejn ir-riskji huma magħrufa sewwa jew faċilment identifikati u fejn il-mezzi ta' kontroll huma disponibbli. Dan normalment ikun il-każ probabbli għall-biċċa l-kbira ta' l-intrapriżi (l-aktar dawk ta' daqs żgħir u medju — SMEs). Ir-riskji mbagħad għandhom jiġu prijoritizzati u indirizzati f'dik l-ordni.

It-tielet pass. Deċizzjoni dwar azzjoni preventiva

Il-pass li jmiss huwa d-deċizzjoni ta' kif telimina jew tikkontrolla r-riskji. F'dan l-istadju, irid jiġi kkunsidrat:

- jekk hux possibbli li telimina r-riskju;
- u f'każ li dan mhux possibbli, kif jistgħu r-riskji jiġu kkontrollati sabiex ma jikkompromettux is-sigurtà u s-saħħa ta' dawk esposti.

Fil-prevenzjoni u l-kontroll tar-riskji, għandhom jiġu kkunsidrati dawn il-prinċipji ġenerali ta' prevenzjoni li ġejjin:

- li jiġu evitati r-riskji;
- li jiġu ssostitwiti l-fatturi perikolużi b'fatturi mhux perikolużi jew b'dawk li huma anqas perikolużi;
- li r-riskji jiġu indirizzati f'ras il-għajr;
- li jiġu applikati miżuri ta' protezzjoni kollettivi minflok miżuri ta' protezzjoni individwali (eż. li l-kontroll ta' l-esponiment għad-duħħan isir b'ventilazzjoni lokali kontra l-egżost minflok jingħataw respiraturi personali);
- li wieħed jadatta għall-progress tekniku u l-bidliet fl-informazzjoni;

- li wieħed ifittex sabiex itejjeb il-livell ta' protezzjoni.

Ir-raba' pass. It-teħid ta' azzjoni

Il-pass li jmiss huwa l-implimentazzjoni tal-miżuri preventivi u protettivi. Huwa importanti li fil-process jiġu involuti l-ħaddiema u r-rappreżentanti tagħhom.

Implimentazzjoni effikaċi tinvolvi l-iżvilupp ta' pjan li jispeċifika:

- il-miżuri li għandhom jiġu implimentati;
- min jagħmel xiex u meta;
- meta għandu jitlesta.

Huwa importanti li tiġi prijoritizzata l-ħidma li trid issir sabiex jiġu eliminati jew evitati r-riskji.

Il-ħames pass. Monitoraġġ u revizzjoni

Huwa importanti li ma jiġux injorati l-kontrolli regolari sabiex ikun assigurat li l-miżuri preventivi u protettivi qegħdin jaħdmu jew qed jiġu implimentati u biex jiġu identifikati problemi godda.

L-evalwazzjoni tar-riskju għandha tiġi riveduta b'mod regolari skond in-natura tar-riskji, il-livell ta' bidla li probabbli tkun se ssir fl-attività tax-xogħol jew b'riżultat tas-sejbiet ta' investigazzjoni dwar incident jew 'near miss' (e). L-evalwazzjoni tar-riskju mhijiex attività ta' darba u daqshekk.

Reġistrazzjoni tal-valutazzjoni

L-evalwazzjoni tar-riskju għandha tiġi reġistrata. Dan ir-reġistru jista' jintuża bħala bażi għal:

- informazzjoni li għandha tiġi mgħoddija lill-persuni konċernati;
- monitoraġġ biex jiġi evalwat jekk iddaħħlux il-miżuri neċessarji;
- provi li għandhom jintwerew lill-awtoritajiet ta' sorveljanza;
- biex issir revizzjoni f'każ li jinbidlu ċ-ċirkostanzi.

Huwa rakkomandat reġistru li jkun fih mill-anqas dawn id-dettalji li ġejjin:

- l-isem u l-grad tal-persuna/i li wettqet/wettqu l-eżami;
- perikli u riskji identifikati;
- gruppi ta' ħaddiema li jistgħu jkunu f'riskji partikolari;
- il-miżuri neċessarji ta' protezzjoni;
- dettalji ta' l-introduzzjoni tal-miżuri bħall-isem tal-persuna responsabbli u d-data;
- dettalji ta' l-arranġamenti suċċessivi għall-monitoraġġ u r-revizjoni, inklużi d-dati u l-persuni involuti;
- dettalji ta' l-involviment tal-ħaddiema u tar-rappreżentanti tagħhom fil-process tal-evalwazzjoni tar-riskju.

Aktar tagħrif

Din il-folja tal-fatti għet prodotta biex tappoġġja l-kampanja Ewropea 2008/09 dwar l-evalwazzjoni tar-riskju. Folji tal-fatti oħrajn f'din is-sensjela u aktar tagħrif dwar l-evalwazzjoni tar-riskju jinsabu fuq <http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>. Dan ir-riżors qiegħed jiġi żviluppat u aġġornat kontinwament.

(e) 'Near miss' huwa avveniment mhux ipplanat li ma rriżultax f'korrimment, mard jew ħsara — iżda li kellu l-potenzjal biex jagħmel dan.

Aġenzija Ewropea għas-Saħħa u s-Sigurtà fuq il-Post tax-Xogħol

Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao

Tel. (+34) 94 479 43 60, fax (+34) 94 479 43 83

E-mail: information@osha.europa.eu

